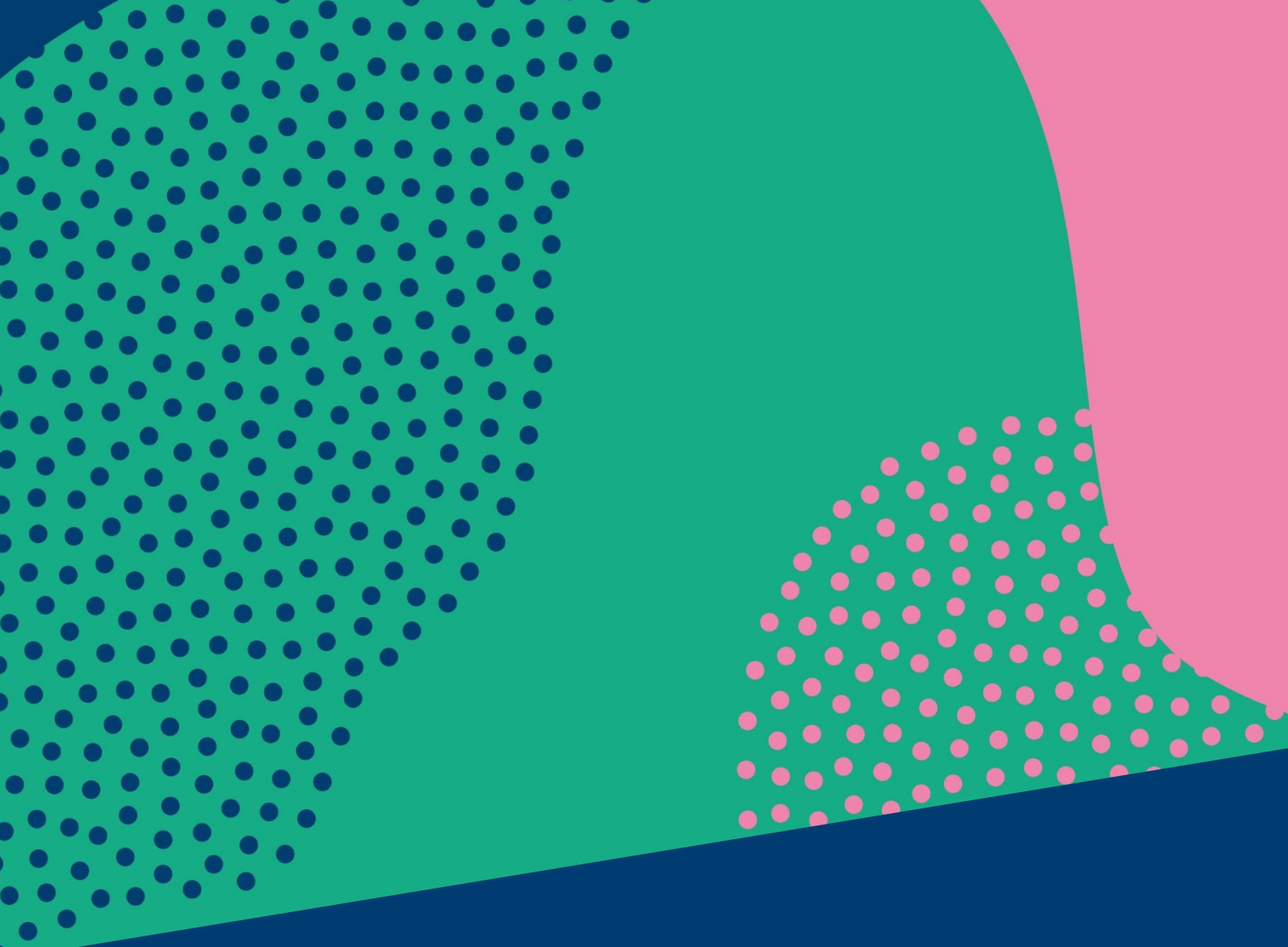

Raisio kaupunginkirjaston kokoelmapolitiikka

Raisio kaupunginkirjasto | Kokoelmatiimi 1.12.2025

raisio

SISÄLLYSLUETTELO

Johdanto.....	2
Kokoelmat ja valintaperiaatteet.....	2
Aikuisten kaunokirjallisuus	2
Aikuisten tietokirjallisuus	2
Lasten ja nuorten aineistot	3
Musiikki ja taiteet.....	3
Siirtokokoelmat	3
Selkokirjat	4
Lehdet.....	4
Muut aineistot	4
E-aineistot.....	4
Kotiseutukokoelma.....	4
Hankinta.....	5
Kokoelmanhoito.....	5
Poistot.....	5
Varastointi.....	6

Johdanto

Raision kaupunginkirjaston monipuolinen ja ajantasainen kokoelma tarjoaa asiakkaille tietoa oppimiseen sekä viihdettä virkistymiseen. Kirjasto tarjoaa lainattavaksi kirjojen lisäksi paljon muita aineistoja kuten nuotteja, lehtiä, musiikki- ja kuvatallenteita, konsoli- ja lautapelejä, äänikirjoja ja esineitä roskapihdeistä ompelukoneeseen.

Aineistovalinnassa otetaan huomioon kysyntä, ajankohtaisuus, aineiston laatu, hinta ja soveltuvuus kirjastokäyttöön. Tavoitteena on tarjota tietoa ja elämyksiä kaikille ikä- ja kohderyhmille.

Raision kaupunginkirjaston kokoelma koostuu noin 160 000 niteestä. Suurin osa kokoelmasta, noin 70 %, on suomenkielisiä kirjoja.

Raision kaupunginkirjasto on osa Vaski-kirjastoja. Vaski-kirjastoilla on yhteinen aineistotietokanta ja kokoelmalinjaus. Vaski-kokoelma muodostuu yksittäisten kirjastojen kokoelmista ja mahdollistaa näin laajemman kokoelman asiakkaan käyttöön.

Kokoelmat ja valintaperiaatteet

Aikuisten kaunokirjallisuus

Kotimaista kaunokirjallisuutta hankitaan kattavasti ja suurten kustantajien tarjonta otetaan kokonaan. Käännöskirjallisuuden hankinnassa painotetaan laatua, tunnettuja kirjailijoita ja klassikoita. Pienten kustantajien tarjoamien aineistojen kohdalla käytetään harkintaa. Omakustanteita hankitaan harvoin.

Kokoelmassa on erikseen seuraavat genret: jännitys, romantiikka, spekulatiivinen fiktio, sota, erä ja novellit. Genrekirjallisuudessa hankinnan pääpaino on suosituimmissa genreissä jännitys ja romantiikka.

Kokoelmaan hankitaan myös runoja, näytelmiä, sarjakuvia ja kirjallisuustiedettä.

Ruotsin- ja vieraskielisen kaunokirjallisuuden hankinnassa painotetaan alkukielistä kirjallisuutta sekä suosittua käännöskirjallisuutta. Vieraskieliseen kokoelmaan hankitaan kaunokirjallisuutta englanniksi, venäjäksi, saksaksi, ranskaksi ja viroksi. Hankinnan pääpaino on englannin- ja venäjänkielisessä kirjallisuudessa.

Romaaneja hankitaan pääsääntöisesti 1–3 nidettä, mutta suosituimmista nimekkeistä 4–5 nidettä. Muuta aineistoa hankitaan pääsääntöisesti vain yksi nide per nimeke.

Aikuisten tietokirjallisuus

Suomenkielistä tietokirjallisuutta hankitaan mahdollisemman laajasti eri aihealueista pääpainona perusteokset sekä yleistajuiset teokset. Tietokirjojen hankintaan vaikuttavat kysyntä ja sisällön merkittävyys ja ajankohtaisuus.

Suurten kustantajien tarjonta otetaan kokonaan. Pokkareita tilataan vain silloin, kun on tarvetta täydentää suosituimpia nimekkeitä. Pienten kustantajien tarjoamien aineistojen kohdalla käytetään harkintaa. Omakustanteita hankitaan harvoin.

Tietokirjoja hankitaan pääsääntöisesti yksi nide per nimeke, mutta suosituimmista ja varatuimmista kirjoista esim. elämäkerroista voidaan hankkia useampi nide.

Englannin- ja ruotsinkielistä tietokirjallisuutta hankitaan pieniä määriä täydentämään kokoelmaa silloin, kun tarjontaa ei ole suomeksi, esim. englanninkielisiä matkaoppaita.

Lasten ja nuorten aineistot

Lasten- ja nuortenosastolle hankitaan monipuolisesti suomenkielistä aineistoa. Kuvakirjojen hankinnassa painoarvo on tarinalla ja kuvituksella. Lastenosastolla on laaja kokoelma eri aihepiirin kuvakirjoja. Kuvakirjoja ja helppolukuisia kirjoja hankitaan isoja määriä riittävyden takaamiseksi. Aineiston kulutus on kovaa, joten myös täydennys Hankintoja tehdään tarvittaessa. Lasten ja nuorten suomenkielistä kaunokirjallisuutta hankitaan monipuolisesti. Hankinnassa pääpaino on kysynnässä ja laadussa.

Ruotsinkieliseen kokoelmaan hankitaan kuvakirjoja, helppolukuisia kirjoja ja lasten ja nuorten romaaneja. Vieraskieliseen kokoelmaan hankitaan kuvakirjoja ja lasten kertomakirjoja englannin, ranskan, espanjan, saksan, venäjän ja ukrainan kielillä. Nuorille hankitaan englanninkielisiä romaaneja ja sarjakuvia (pois lukien manga).

Lasten tietokirjoja hankitaan monipuolisesti eri aiheista, mutta painopiste on ajankohtaisissa aiheissa ja lasten kestopuoleissa. Lasten tietokirjoja hankitaan pääsääntöisesti kaksi nidettä per nimeke. Nuorten puolella ylläpidetään pientä tietokirjakokoelmaa nuoria kiinnostavista aiheista. Tietokirjakokoelmiin hankitaan harkiten myös englanninkielisiä kirjoja. Peruskoulun oppikirjoja ei hankita.

Kirjastokäyttöön sopimatonta tai huonosti soveltuvia lasten kirjoja, kuten väritys-, palapeli-, tarra- ja ääninappikirjoja ei hankita. Suosittuja läppä- ja kosketuspintakirjoja hankitaan, vaikka kierto voi olla lyhyt. Omakustanteiden hankinnassa käytetään erityistä harkintaa.

Musiikki ja taiteet

Musiikki- ja taideosastolle hankitaan musiikki- ja taidekirjoja sekä nuotteja. Kirjahankinnoissa painoarvo on kotimaisessa kirjallisuudessa ja elämäkerroissa. Nuottihankinta painottuu pop- ja rockmusiikkiin ja laulukokoelmiin. Soitonoppaita hankitaan suosituimmille soittimille.

Musiikki- ja taideosastolla on lainattavissa myös iso valikoima musiikkia ja elokuvia. Musiikin ja elokuvien hankinta on keskitetty Vaski-kirjastojen yhteishankintaan ja aineistot kelluvat.

Siirtokokoelmat

Kirjaston omaa vieraskielistä kokoelmaa täydennetään vaihtuvilla siirtokokoelmilla Monikielisestä kirjastosta kuntalaisten äidinkielellä ja kysynnän mukaan. Asiakkaat voivat esittää toiveita tilattavista kielistä ja kirjoista.

Selkokirjat

Suomenkielisiä selkokirjoja, sekä kauno- että tietokirjallisuutta, hankitaan tarjonnan mukaan lapsille, nuorille ja aikuisille.

Lehdet

Kirjastoon tulee noin 140 eri aikakauslehteä ja noin 20 sanomalehteä. Sanomalehdistä säästetään edellinen ja kuluva kuukausi. Lisäksi e-Press-palvelun kotimaiset e-lehdet ovat luettavissa kirjastossa paikan päällä. Aikakauslehtiä voi lainata lukuun ottamatta uusinta numeroa. Aikakauslehtien säilytysaika on 1–7 vuotta.

Muut aineistot

Suomenkielisiä äänikirjoja on hankittu kattavasti, mutta tarjonta on viime vuosina ollut hyvin pientä. Kirjastossa on myös lainattavana Saavutettavuuskirjasto Celian äänikirjoja lukemisesteisille.

Lainattavia elokuvia on lapsille, nuorille ja aikuisille. Elokuvakokoelma kelluu Vaski-kirjastoissa ja hankinta on keskitetty Vaski-kirjastojen valintatyöryhmälle.

Aikuistenosastolle hankitaan lainattavia lautapelejä.

Suosituimpia konsolipelejä hankitaan lapsille, nuorille ja aikuisille, pääpaino lasten peleissä. Pelejä hankitaan suosituimmille pelialustoille PS4, PS5 ja Nintendo Switch.

Lastenosastolla on Nepsy-hylly, jossa on lainattavana erilaisia hypistely- ja keskittymisvälineitä ja nepsy-aiheista kirjallisuutta.

Palvelupisteessä on lainattavissa energia-, pintalämpö-, ja veden virtaamamittarit, roskapihdit, Husqvarna-ompelukone, saumuri ja tekstiilin nukanpoistaja

Taidelainaamon kokoelma sisältää pääosin 1980–1990-luvuilla hankittua korkeatasoista suomalaista taidegrafiikkaa. Taulut ovat lainattavissa kirjastokortilla. Teoksia ei voi ostaa.

E-aineistot

Kuntalaisten käytettävissä on E-kirjasto, joka on kuntien yhteinen palvelu. E-kirjastosta löytyy e-kirjoja, äänikirjoja ja digilehtiä. Lisäksi Vaski-kirjastoilla on yhteinen e-aineistokokoelma, joka sisältää lehtiä, musiikkia, äänikirjoja englanniksi ja saksaksi, verkkokielikursseja ja elokuvia.

Kotiseutukokoelma

Kotiseutukokoelmaan on kerätty leikekuoriin lehtileikkeitä Raisiosta ja raisiolaisista. Kokoelmassa on myös Raisiota koskevaa kirjallisuutta ja Raisiossa asuvien ja asuneiden kirjailijoiden kirjoja. Kotiseutukokoelman aineisto on saatavissa vain sopimuksen mukaan.

Hankinta

Hankintoihin käytettävissä oleva aineistomääräraha määritellään vuosittain talousarvion yhteydessä. Kokonaismäärärahasta vajaa 20 % käytetään e-aineistoihin ja Vaski-kokoelmaan yhteisesti hankittavaan musiikkiin ja elokuvaan. Suurin osa, noin 40 %, käytetään aikuisten aineistoon, ja noin 30 % lasten ja nuorten aineistoon. Lehtikokoelmaan käytetään noin 10 % aineistomäärärahasta. Määrärahan jaolla ylläpidetään kokoelman laajuutta ja taataan riittävän monipuolinen, laadukas ja syvä kokoelma. Aineistomäärärahan jakoa tarkastellaan ja tarvittaessa muutetaan vuosittain mm. aineiston kysynnän perusteella.

Vaski-kirjastoilla on käytössä yhteinen Hankintaportaali ja hankintapaikat kilpailutetaan yhdessä. Aineistotilaukset tehdään sähköisesti Hankintaportaalisissa, joka valitsee halvimman vaihtoehdon tilaukselle.

Asiakkaat voivat tehdä hankintaehdotuksia täyttämällä hankintaehdotuslomakkeen Vaski-kirjastojen verkkokirjastossa. Kaikkea ehdotettua aineistoa ei voida hankkia. Hankintaan vaikuttaa saatavuus, hinta ja arvioitu kysyntä.

Lahjoituksena otetaan vastaan ainoastaan hyväkuntoista suosittua uutuusaineistoa. Kirjaston aulasta löytyy Ota ja jätä -hylly, jonne voi tuoda pienen määrän kirjoja, enintään 5, kerrallaan.

Kokoelmanhoito

Kokoelmia hoidetaan ja huolletaan jatkuvasti. Kokoelman huoltoa on aineiston järjestyksen, esillepanon ja kunnon huolehtimista. Tarvittaessa rikkiäisiä kirjoja korjataan tai tilalle hankitaan uusia, jos vain mahdollista. Aineistoa karsitaan poistamalla tai siirretään avokokoelmasta varastoon. Lisätilauksia tehdään kysytystä aineistosta, jota seurataan kuukausittain Vaski-kirjastojen varatuimmat -listalta. Kovassa kulutuksessa olevasta aineistosta, kuten lastenkirjoista, tehdään tarvittaessa täydennyshankintoja.

Poistot

Kokoelmien ajankohtaisuus ja uusiutuminen taataan riittävillä hankinnoilla ja poistoilla. Tavoitteena on, että poistoja tehdään vuoden aikana vähintään saman verran kuin hankintoja. Karsintaa ja arviointia tehdään palautuksia käsitellessä ja hyllyttäessä. Huonokuntoinen, sisällöltään vanhentunut ja vähän lainattu aineisto poistetaan.

Kokoelmia käydään säännöllisesti läpi hyödyntäen kirjastojärjestelmästä saatavia nollalainalistoja. Avokokoelmaa läpikäydessä käytetään aikarajana kolmea vuotta, eli viimeisestä lainasta on yli kolme vuotta. Varastokokoelman läpikäymisessä käytetään aikarajana 10 vuotta. Poistoja ei silti tehdä mekaanisesti vain lainaustilastoihin perustuen, vaan aina käytetään harkintaa ja tarkastellaan kokoelmaa kokonaisuutena. Tavoitteena on suosituksen mukainen avokokoelma, jossa alle viisi vuotta vanhan aineiston osuus on 40 %. Myös uudehkoa ja hyväkuntoista aineistoa poistetaan, kun suurin kysyntä on laantunut.

Poistettuja kirjoja ja lehtiä myydään kirjastossa tai lahjoitetaan päiväkodeille ja kouluille. Huonokuntoinen ja rikkiäinen aineisto menee kierrätykseen.

Varastointi

Varastokokoelma on iso koska ennen Vaski-kirjastojen yhteistyötä on varastoitu paljon ja laajasti, kun on haluttu taata omavaraisuus. Myös iso varastotila on mahdollistanut laajan varastoinnin. Turun pääkirjaston varasto toimii Vaski-kirjastojen keskitettynä varastona ja myös muissa Vaski-kirjastoissa varastoidaan aineistoa, joten varastoinnissa käytetään erityistä harkintaa. Tavoitteena on, että varastoaineisto liikkuu ja vältettäisiin turhaa varastointia. Varastokokoelmaa myös hoidetaan poistamalla huonokuntoista ja vähän lainattua aineistoa.

Aikuisten kaunokirjallisuuden varastointi

- Avokokoelmassa on saatavilla pääsääntöisesti korkeintaan 15 vuotta vanhaa (painovuoden mukaan) kirjallisuutta lukuun ottamatta tiettyjä poikkeuksia (esim. klassikot ja suosittu kirjallisuus)
- Pääsääntöisesti varastoidaan vain yksi nide/nimeke, poikkeuksena esim. oppilaiden lukulistoilla olevat nimekkeet
- Pääasiassa suomenkielistä
- Suomalaista kirjallisuutta varastoidaan kattavammin kuin käännöskirjallisuutta, jossa pääpaino laatukirjallisuudessa, esim. Keltaisen kirjaston kirjat
- Ennestään iso runokokoelma, mutta jatkossa varastoidaan harkitummin runoja
- Isotekstiset ovat kokonaan varastossa
- Sarjakuvia varastoitu pieni kokoelma, jota ei enää kartuteta
- Äänikirjoista varastoidaan Celian äänikirjoja

Aikuisten tieto- ja taidekirjojen varastointi

- Vain yksi nide/nimeke, poikkeuksena joulukirjat ja Raisio-aiheiset kirjat
- Paikallisesti, kulttuurisesti, tiedollisesti tai kokoelman monipuolisuuden kannalta merkittävää aineistoa
- Kysyttyä vanhempaa aineistoa, joka tilanpuutteen takia ei mahdu kirjastosalin hyllyyn
- Varastoidaan harkiten koska Turku varastoi monipuolisesti eri tietoluokista

Elokuvien ja musiikkiaineiston varastointi

- Raison varasto toimii Vaski-kirjastojen (pois lukien Turku) aikuisten musiikin Cd-levyjen keskitettynä varastona
- Vältetään turhaa päällekkäisvarastointia sekä Cd-levyissä että elokuvissa
- Varastoon on tilanpuutteen takia siirretty DVD:tä
- Hyväkuntoisia vähemmän lainattuja nuotteja

Lasten ja nuorten aineiston varastointi

- Sesonkikirjat: joulukirjat, pääsiäinen, vuodenaikat
- Kuvakirjat: suosikit ja klassikot

- Kertomakirjallisuus: klassikot ja suosikkisarjat
- Kaunokirjallisuudesta vain suomenkielistä
- Tietokirjat: kysyttyä vanhempaa aineistoa, viimeisiä kappaleita, laadukkaita tietokirjoja ja kestopuosikkiaihteita esim. Star Wars, dinosaurukset
- Sadut ja runot: tunnetut kirjailijat ja klassikot
- DVD:tä varastoidaan harkiten, esim. muumit, joissa alkuperäiset ääninäyttelijät
- Cd-levyjä myös harkiten, esim. elokuvamusiikkia
- Sarjakuvia ei varastoida